

339

D E K R E T

z dnia 27 lipca 1949 r.

o przejęciu na własność Państwa nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich, położonych w niektórych powiatach województwa białostockiego, lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 2 lipca 1949 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 302) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1. Mogą być przejmowane na własność Państwa w całości lub w części nieruchomości ziemskie, położone w województwach: białostockim, lubelskim, rzeszowskim i krakowskim w obrębie pasa granicznego, przewidzianego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83), oraz w powiatach: biłgorajskim, krasnostawskim i lubelskim województwa lubelskiego oraz brzozowskim i przeworskim województwa rzeszowskiego, jeżeli nie pozostają w faktycznym władaniu właścicieli.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do nieruchomości położonych na obszarze w tym ustępie określonym, a pozostających w użytkowaniu, dzierżawie lub zarządzie osób trzecich, jeżeli właściciel nie zamieszkuje na miejscu.

Art. 2. 1. Państwo przejmuje nieruchomości ziemskie na własność w stanie wolnym od obciążeń, z wyjątkiem służebności gruntowych, których utrzymanie w mocy władza orzekająca o przejęciu uzna za niezbędne.

2. Sprawy odpowiedzialności Państwa za obciążenia przejętych nieruchomości uregulują odrębne przepisy.

Art. 3. 1. O przejęciu nieruchomości ziemskich na własność Państwa orzeka powiatowa władza administracji ogólnej.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej ustali

w drodze rozporządzenia sposób określenia przejmowanych na własność Państwa nieruchomości ziemskich, w razie gdy ich granice zostały zatarte, oraz tryb postępowania w przypadku, gdy właściciel nieruchomości jest nieznanymi.

Art. 4. 1. Orzeczenie o przejęciu nieruchomości ziemskiej na własność Państwa stanowi podstawę do ujawnienia w księgach wieczystych i w zbiorach dokumentów na wniosek powiatowej władzy administracji ogólnej przejścia własności na rzecz Skarbu Państwa.

2. Jednocześnie z ujawnieniem prawa własności Skarbu Państwa ulegają wykreśleniu z księgi wieczystej wszelkie obciążenia z wyjątkiem utrzymanych w mocy służebności gruntowych.

3. Przepisy ustępów poprzedzających stosuje się odpowiednio do ujawnienia własności i zwolnienia od obciążeń w zbiorze dokumentów złożonych.

Art. 5. 1. Byłym właścicielom i współwłaścicielom nieruchomości, przejętych na własność Państwa z mocy niniejszego dekretu, służy wyłącznie prawo:

- 1) do otrzymania na własność gospodarstw (działek) z innych gruntów w myśl przepisów dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 3, poz. 13) oraz dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 279), z pierwszeństwem przed innymi osobami, z wyjątkiem osób, wymienionych w art. 10 ust. 2 dekretu z dnia 6 września 1944 r., w art. 18 ust. 1 pkt 1—4 i ust. 2 dekretu z dnia 6 września 1946 r. oraz w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 16 czerwca 1948 r. o uprawnieniach osób, które przed dniem 13 września 1944 r. otrzymały we władanie grunty, wcho-

dzące w skład nieruchomości ziemskich, przeznaczonych na cele reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 222),

2) bądź też do nabycia mienia nierolniczego w myśl przepisów dekretu z dnia 6 grudnia 1946 r. o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 389) z pierwszeństwem przed innymi osobami, z wyjątkiem osób, wymienionych w art. 7 tego dekretu.

2. Prawo do zgłoszenia wniosku o przydział mienia w myśl ust. 1 wygasa po upływie dwóch lat od daty wydania ostatecznego orzeczenia o przejęciu nieruchomości lub uprawomocnienia się orzeczenia I instancji.

Art. 6. 1. Obciążenia, zabezpieczone na przejętej na własność Państwa nieruchomości lub części nieruchomości, przenosi się do księgi wieczystej lub zbioru dokumentów nieruchomości przydzielonej na podstawie przepisu art. 5 ust. 1 byłemu właścicielowi lub współwłaścicielowi nieruchomości przejętej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do służebności gruntowych.

3. Przeniesienie określone w ust. 1 następuje na wniosek osoby zainteresowanej lub powiatowej władzy administracji ogólnej miejsca położenia nieruchomości przydzielonej.

Art. 7. 1. Na poczet należności za gospodarstwo (działkę) lub mienie nierolnicze, nabyte w myśl przepisów, wymienionych w art. 5 ust. 1, przez byłego właściciela lub współwłaściciela nieruchomości, przejętej na własność Państwa, zalicza się odpowiednio wartość tej ostatniej nieruchomości (lub wartość udziału w tej nieruchomości). Wartość tę ustala się:

1) w razie nabycia gospodarstwa (działki) w myśl przepisów dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej lub dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska — na podstawie szacunku przeprowadzonego w myśl tych samych przepisów, co szacunek nadanego gospodarstwa (działki);

2) w razie nabycia mienia nierolniczego w myśl przepisów dekretu z dnia 6 grudnia 1946 r. o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obsza-

rze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska — na podstawie szacunku, ustalonego stosownie do przepisów dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska.

2. Jeżeli w przypadkach zatarcia granic przejętej nieruchomości brak jest dostatecznych dowodów co do obszaru i jakości gruntów wchodzących w jej skład — wartość tej nieruchomości przyjmuje się w wysokości 200 q żyta.

3. Orzeczenie o szacunku nieruchomości, przejętej na własność Państwa, w celu zaliczenia jej wartości lub wartości udziału w tej nieruchomości na poczet należności za nabyte gospodarstwo (działkę) lub mienie nierolnicze, wydaje powiatowa władza administracji ogólnej właściwa ze względu na miejsce położenia nieruchomości, przejętej na własność Państwa.

Art. 8. 1. Wykonanie zapadłych przed wejściem w życie niniejszego dekretu orzeczeń sądowych jak również toczące się lub wszczęte postępowanie sądowe o przywrócenie posiadania lub wydanie nieruchomości położonych na obszarze określonym w art. 1 ulega zawieszeniu na wniosek władzy administracji ogólnej I instancji lub Prokuratury Generalnej.

2. Postępowanie może być podjęte na wniosek strony po upływie jednego roku od dnia zawieszenia, o ile przedstawi ona dowód, że nie zostało wszczęte postępowanie przewidziane w art. 3.

Art. 9. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej oraz Sprawiedliwości.

Art. 10. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Dąb-Kociol*

Minister Administracji Publicznej: *Wł. Wołski*

Minister Sprawiedliwości: *H. Świątkowski*